

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROTURSKAPUR

Nr. 40.

Lýsingaprisur fyri petitreglur: 20 oy. a forsiðuni, 20 oy. á 3. og 4. síðu. Við størri lýsingum fæst avstættur í prísnum.

Leygardagin 2. oktober 1937.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bílagt á posthúsinum, brævasvarnarløðum og skrivstovuni. Telf. 143.

11. árg.

Tá ið grásjúkumenn hoyknaðu í knønum undir atkvøðugreiðsluni á tingi um, at Føroya jørð skuldi verða Føroyalands ogn.

Mótstøðan hjá grásjúkumennunum rímar væl við hesa søguligu hending.

Javnaðarmenn vilja socialisera, skipa soleiðis, at lottinginum verður givið ognar- og stýrisrætt yvir lunninum, stovnum og framleiðslum, ið nú einans eru í hondum á einstaklingum sum »spekulasjónarobjektir«.

At so er, her javnaðarmanna-uppskot vitnisburð um.

Hvorjir vóru teir, ið bóru í uppskot á fyrsta sinni, at Føroya jørð skuldi ganga undir vald lottingsins og verða lottingsins ogn?

Javnaðarmenn!

Men táverandi sjálfstýrshovdingin, Jóhannes bóndi Patursson í Kirkjubø, var ímóti hesari krevjing, orkaði ikki at greiða atkvøðu fyri at veita lottinginum helta vald. Minnist hetta! nú sami maður vil ósa fólk ið upp við illgiltan og rangvørgari framsetan og frágreiðing um jørðareformin.

Hvorjir vóru teir, ið á fyrsta sinni reistu málið um jørðaumskipanina, hvarvið Føroya jørð nú óll er vorðin føroysk, stýrd av Føroyingum og stuðlað av Donum . . . hvorjir?

Javnaðarmenn!

Men aftur nú er sami sjálfstýrshovdingi nábleikur av óði móti hesari socialisering, av teirri føroysku jørðini!

Hvorjir vóru teir, ið á fyrsta sinni hava reist spurningin og borið uppskot fram um at socialisera peningastøðurnar í Føroyum!

Javnaðarmenn! Men at byrja við stórar mótstöðu frá

teim sjálgjördu nasjonalu.

Teir sanna nasjonalu, sum brutu við hovdinganasjonalismuna, greiðu atkvøðu og arbeiddu fyri hesari socialisering og nasjonalisering — tað skal ikki dyljast.

Hvorjir vóru teir, ið reistu málið um, at særfrøðingar skuldu kanna okkara undirgrund og leita fram vinnuvegamøguleikar?

Javnaðarmenn! Men teir finga ongan stuðul. Nú hevur pípan eitt annað ljóð. Nú »goyr garmur« í hvorjum vinnuflokksblaði við einum maskeraðum »hvølpie í »Krossi«, so málið er við at fara av honum. Men tað er bert ætlandi fyri at leypa ruðuleika í fyri at tarna socialiseringini.

Hvorjir eru teir, ið hava kraft socialisering, eina lottingsyvirtaking av einstaklinganna monopolum í vinnulivinum, monopolum, ið hava sokið og framvegis ságuva, mergságuva, okkara fólk?

Javnaðarmenn! Men enn hevur mótstøðan verið nóg sterk til at forða einari socialisering av stórhandlinum við olju, salti, útgerð o. s. fr.

Soleiðis kundu vit, um blaðplássið ikki var ov trøngt, verið við til at nevnt dómi um, hvussu javnaðarflokkurin hevur gingið á odda og ofta staðið einsamallur um krevjini at leggja bæði livsevni og sjálvbjargnievni undir lottingið.

Vit fáa stundir at tala meir um hetta.

fimtapart og staturin hinar fyra fimtapartarnar.

Betri veður til vígluna, enn tað var henda dag, kundi ikki ynskjast.

Eitt vakurt heiðursportur var reist við kaiuna, og frammanfyri tí samlaðist fólk ið, tá víglan skuldi fara fram kl. 4 s. p. Kaiin sjálf var skrydd við flognum, og stóð avstongd fyri fólk.

J. E. Jacobsen, sóknarstýrisformaður, helt eina stutta røðu, og síðani talaði dómarin, amtmannsins vegna, og gav Klakksvíkar sóknarstýri havnina í hendi við ynski um, at hon mátti verða teim til eydna og framburð í komandi tíðum. Samstundis minti hann á, at tað var føðingardagur kongs og skipaði fyri hurráðpunum. — Síðani dunaðu 27 hvøll skot úr grólbrotinum.

Dómarin kvetti snórin, ið spentur var fyri kaiuna, og við hornblástri og tveimum føroyskum flognum á odda fór fólk ið út á kaiuna, ið nú var ogn Klakksvíkar. Samstundis komu »Tjaldur« og »Heimdall« spakuliga siglandi inn eftir vanni, kvettu bondini, ið spent vóru frá kaiuni til báðar síður, og legdu at.

Ytst á kaiuni stóð ein talara-stólur, og tá skipini høvdu lagt til, helt J. E. Jacobsen haðani eina vakra og fyndarrika røðu um havnina, ið nú var vígd. Hann segði frá, at øll tey sóknarstýrini, ið sitid høvdu tey seinastu 30 árin, høvdu av øllum alvi arbeitt fyri, at Klakksvík skuldi fáa eina góða havn. At hon var komin júst nú, skyldaðist ikki, at sóknarstýrið, ið nú sat, hevði verið meira ágrýtið enn hini. Tey høvdu øll lagt meg sína í at rokka hetta mál. Tað varð tí núsitandi sóknarstýri lagad at taka við havnini ella siga hana frá sær — kanska fyri allar tíðir. Og teir høvdu tikið við boðnum. Havnin var kanska ikki so, sum flestir Klakksvíkskingar høvdu ynskt; men teir vóru takksamir yvir at hava fingið hana. Hon kundi kanska so við og við verða víkkað.

Hann segði frá, at tað eina tíð sá út, sum tað framtak, ið byrjað var innanfyri fiskidriftina í Klakksvík, skuldi detta niður fyri. Klakksvíkskingar høvdu fingið sær nokur fiskifer; men tryggingarfelagið noktaði teim vetrarlegu á váginum. Tey máttu so leggjast aðrastaðni. Hetta færdi við sær, at hugurin at eiga skip líkasum kólnaði og talið á teim skipum, ið hoyrdu Klakksvíkini til, tók at minka

Prima Oregon Pine Dæksplanker

ventes direkte fra Amerika
i Begyndelsen af Oktober.

Vi anbefaler os ligeledes med
alt i Trælast og Bygningsartikler.

A.S. Balslev & CO.

Telf. 20 og 237
Trælastafd. 194.

Nú, tá ið eggini dýrka, ræður um at fáa høsni til at verpa væl.

Tað ger

„SNØGG.“

Fæst hjá keypmennunum. En gros við

N. S. Johannessens Eftf.
Máltr. 192.

ístaðin fyri at okjast, so sum aðra staðni í Føroyum í teirri tíðini.

Tá tryggingarfelagið gekk við til at lata skipini liggja á Klakksvík um teymar vórðu útlagdir, bar betri til — skipatalið óktist aftur. Og samstundis kom tankin upp at fáa gjørda eina tryggja havn. Ein tanki, ið arbeitt hevur verið dágliga við í 30 ár. Men nú var havnin eisini hart pákravd, nú vágin var full av stórum prýðiligum fiskiskipum.

Hann takkaði øllum, sum høvdu starvast fyri at veita plássinum havnina. Vit skulu burtúr nevna O. F. Joensen, ið við ídni hevur barst á tingi fyri hesum máli. Síðan takkaði hann teim, ið høvdu styðjað havnabyggingina peningaliga: statu og lánuinstitútionum, og her legði hann afturat, at hann var fegin yvir at kunna siga, at so gott sum allar tann peningur, teir høvdu lænt, var læntur í Føroyum. Síðst, men ikki minst takkaði hann teimum, ið arbeitt høvdu uppá havnavirkið, ingeniorum og arbeidarum, og endaði røðuna við at biðja fólk rópa eitt hurrá fyri Klakksvíkar havn.

Statsingeniorurin helt eina røðu um havnagerðina, segði frá, hvat havnin hevði kostað, hvussu stór kai, brúgv og havnapláss vóru, dýpið framvið brúnni og hvat ið hoyrði til havnina.

PHILIPS
er Verdens største

og ældste Lampe-Fabrikker. De sparer Strøm og faar mere Lys, naar De kasseres de gamle Lamper og sætter nye PHILIPS i.

FRITHIOF WELLEJUS

**Føroya
Barna- og Ungmannablað.**

Send Deres Adresse og 1 Kr. 25 Ore i Frimærker til Sekretær Christensen, Thorshavn, og De faar Bladet tilsendt fra 1. Oktober til 1. April.

**ALT MÁLARAARBEIÐI
VAKURT OG SERA HALDGOTT
TILBOÐ GEVAST**

ANDR. MOURITZEN

Um kvøðið varð veitsla hildin í samkomuhúsinum, bar hópur av talum vórðu hildnar, og nógv góð ynski framborin til Klakksvíkar bygd og havn.

Eisini vit ynskja Klakksvík, at henda nýggja havn má verða bygdini til eydna og góðan framburð.

Men gangið spakuliga um dynnar, tit sum sviku stimbranina av lottinginum, tá ið umráddi!

**KLAKKSVÍKAR HAVN
varð vígd og yvirtikin av sóknarstýrinum
seinasta sunnudag.**

Í okkurt um 2 ár hevur Klakksvíkar havn staðið í gerð. Nú er hon at kalla lúð og varð vígd og tikið til brúks seinasta sunnudag. Hon er ikki tann stóra, fullfíggaða havn, ið ein so stór fiskaribygð sum Klakksvík kundi havt krav uppá at

fingdi, men hon er ein byrjan, sum sigst at vera eitt gott grundarlag at halda fram havnabygging uppá. Alt í alt við keyp av grundum og vatn- og elektricitetsveitan hevur havnin kostað o. u. ¼ millión kr., hvarav Klakksvíkar sókn skal rinda